

Motstånd bortom position och perspektiv - Karen Barad

Vi är inte placerade i världen. Vi innehar inte bara en position i världen. Vi har inte heller en position i ett maktsystem. Vi är snarare intrasslade och sammanflätade. I denna text tar jag upp [Karen Barads](#) alternativ till att utgå från position och perspektiv.

Att utgå från individen, eller från den subjektiva upplevelsen är vanligt inom liberal filosofi och subjektfilosofi. Ibland förstås företeelser som individers samlade ageranden. Ibland ställs individen istället utanför verkligheten eller utanför världen. Världen reduceras då till individens upplevelse av verkligheten. Vi kan kalla detta för perspektivism.

Dualismen mellan individ och verklighet överförs ibland till skolan och verkligheten, eller till vetenskapen och verkligheten, eller till massmedia och verkligheten. Det finns även feministiska, postkoloniala och socialistiska teorier som individualiserar världen utifrån perspektiv och position.

Position, situering och perspektiv

Position kan handla om position i över- och underordning: maktposition, offerposition, motståndsposition. Position eller situering blir direkt kopplad till makt.

Position kan också handla om kontext. I vilket sammanhang är förtryckta eller motståndsgupper placerade?

I queer och feminism finns en lång tradition av att analysera kroppens plats och kroppens position.

Relationen position och kontext kopplas gärna till *perspektiv*. Flera feminister och postkoloniala teoretiker lyfter fram osynliggjorda eller tystade perspektiv.

Samagerande som solidaritet snarare än avslöja

makten

Ibland skapas en paranoid föreställning om att det finns en dold verklighet därute som vi bara kan "av-slöja" genom att se via olika perspektiv. Med dålig göteborgshumor skulle jag kunna säga att Karen Barad har ett annat *perspektiv*. Men skämtet blir givetvis tokigt. Karen Barads feminism utgår inte från hennes, kvinnornas eller de förtrycktas perspektiv. Hennes queermaterialism är alltså inte ett queerperspektiv (bland andra perspektiv). Hennes feminism är inte ett feministiskt perspektiv (bland andra perspektiv). Hennes teorier kan alltså inte reduceras till henne, till kollektiv, till egenskap, till intresse eller till plats och position.

Karen Barads feminism och hennes queermaterialism är inte hennes. De är istället hennes samagerande med andra ageranden runt om i världen. Hennes teorier är direkt med och ändrar i olika fenomen. Och andras ageranden är med och ändrar på hennes queermaterialism. Den är därmed vare sig statisk eller ens underordnad Karen Barad. Hon är med och agerar. Men hennes böcker agerar också. Och tryckpressar och bibliotek blandar sig i. Och vårt läsande i, eller om, böckerna agerar med henne.

Begrepp som praxis och direkt solidaritet ligger närmare "hennes" feminism än ett fokus på att "avslöja makten", eller ett fokus på att "förstå" genom att lyfta fram olika perspektiv.

Motstånd bortom plats och perspektiv

Samageranden begränsas inte av platser, kroppar, kontexter, positioner eller perspektiv. Medagerande bryter snarare med *enskilda* kroppar, handlingar, positioner och perspektiv.

"Bodies are not situated *in* the world; they are part *of* the world. Objectivity can't be a matter of seeing from somewhere, as opposed to the view from nowhere (objectivism) or everywhere (relativism), if being situated in the world means occupying particular coordinates in space and time, in culture and history." [1]

Det är inte så att vi finns i världen. Vi har inte en position i världen. Vi är del av världen.

Varje motståndshandling är lika verklig som det förtryck eller våld motståndet försöker krossa och tränga bort. Det blir därmed en förminskning att förstå motstånd som ett försök att påverka verkligheten.

Per Herngren

2012-10-08, version 0.1.1

Referens

Karen Barad, *Meeting the Universe Halfway Quantum physics and the entanglement of matter and meaning*, London: Duke University Press, 2007.

Per Herngrens [texter om Karen Barad](#).

Fotnot

[1] Karen Barad, *Meeting the Universe Halfway Quantum physics and the entanglement of matter and meaning*, London: Duke University Press, 2007, p 376.